

Blog “Opinie & Debat” nr. 31

“Wij van WC-eend testen WC-eend! En raad eens?”

woensdag 27 mei 2015

De NWEA evalueert de eigen gedragscode

Geschreven door: Edwin van Stam

Vorige week kwam de NWEA met een “Quick Scan Gedragscode draagvlak en participatie” waarin de eerste ervaringen met de NWEA gedragscode tegen het licht worden gehouden. Doel van die Quick Scan is een bijdrage te leveren aan de Nationale Energie Verkenning en om een “eerste indruk te krijgen van die onderdelen van de Gedragscode die al werken en welke nog verbeterd kunnen worden”. In september komt dan een meer gedetailleerde evaluatie waarbij meer stakeholders geconsulteerd zullen worden een dieper zal worden ingegaan op de werkwijze van de gedragscode.

Ik zou nu die Quick Scan zelf tegen het licht kunnen gaan houden, maar na bestudering heb ik daar eigenlijk geen zin in: het verhaal is inhoudelijk net zo licht als de wind waarop windturbines draaien. Waarom tijd en energie verdoen aan de prietpraat van de een of andere communicatie meneer of mevrouw? Maar waar ik het wel over wil hebben is de vraag hoe lang de NWEA blijft denken dat ze de belangen van de windsector dienen met dit soort nietszeggende verhalen.

Die vraag komt op niet alleen vanwege de Quick Scan, maar ook vanwege de NWEA gedragscode zelf. Wij als NLVOW hadden en hebben daar stevige kritiek op met als kern dat de NWEA code bol staat van de vrome intenties, maar omwonenden geen enkele echte garantie biedt. Ik beperk me tot twee voorbeelden:

- Er moet een participatieplan komen om omwonenden mee te laten praten bij het ontwikkelen van de plannen voor een windpark. Mooi, maar dan zegt de NWEA code vervolgens dat de wensen van omwonenden “een plek” moeten krijgen en dat vragen “bespreekbaar” moeten worden en dat de ontwikkelaar aan het slot moet “terugkoppelen”. “Een plek krijgen”: hoe verzijn je het! Geen enkele harde en heldere toezegging aan omwonenden.
- Als het gaat om omwonenden te laten delen in de financiële opbrengsten, bevat de NWEA code een waslijst van wat zou kunnen en geen enkel punt dat moet. In de Samenvatting (nee, niet in de code zelf) staat dat de windsector misschien wel 0,40 tot 0,50 euro per MWh over heeft voor draagvlak en participatie. Voor een turbine van 3 MW komt dat neer op 3.500 tot 4.000 euro per jaar voor de hele omgeving. Terwijl die ene enkele grondeigenaar 36.000 euro per jaar vangt.

Onze conclusie: de NWEA gedragscode is vooral een poging om met veel woorden te ontkomen aan echte verplichtingen jegens de burens van een windpark. En die “traditie” wordt naadloos voortgezet in de Quick Scan. Nergens enige zelf-kritiek, zelfs niet als leden niet reageren op de vragen van de NWEA of simpelweg antwoorden dat ze de code niet toepassen. De aangedragen “verbeterpunten” zijn dan ook enkel procedureel en als het spannend wordt met de suggestie dat er misschien een klachteninstituut moet komen, dan eindigt het weer in vrome vaagheid: er kan een “richtinggevend advies” over gegeven worden. Dank u!

Niet alleen door de gedragscode, maar nu ook weer door de Quick Scan dringt zich bij mij steeds indringender de vraag op of de NWEA niet in de vorige eeuw leeft. In die eeuw waren windturbines nog dingen met een ashoogte van 30 tot 40 meter ergens achter op het erf van een boer. Impact op

landschap en omwonenden was zeer beperkt en vaak zelfs nihil. Maar nu zijn windturbines omhoog gegroeid tot industriële machines met giga afmetingen – ashogtes van 100 meter zijn normaal - en dus hebben ze nu wel een geweldige impact op landschap en omwonenden. En dus mag het niemand verbazen dat omwonenden zich zijn gaan roeren en in toenemende mate in verzet komen. En wat doet de NWEA? Die meent kennelijk nog immer dat al die reuring en verzet onterecht is want windenergie is toch zo mooi – zeggen steeds minder politici. En als het echt niet anders kan, gooit de NWEA er wat communicatie en PR tegen aan om die “omwo’s” te sussen om zo te voorkomen dat de windsector zich moet gaan binden aan harde toezeggingen of garanties. Wat wij dus zullen blijven eisen!

Daarom wil ik geen tijd en energie stekken in een echte analyse van een quick scan gevuld met hete lucht. Mijn voorstel: laat de NWEA eens kijken naar een code of richtlijn over maatschappelijk verantwoord ondernemen zoals de OESO code voor multinationale ondernemingen (als Eneco, NUON en GDF Suez, allen NWEA leden). Daarin staan behartenswaardige zaken als het gaat om de vraag hoe je je burens moet behandelen. Niet door ze af te schepen met quasi-gewichtige, edoch vrijblijvende verhalen, maar door ze echt de garantie te geven dat ze fatsoenlijk behandeld zullen worden.

Want, beste NWEA, anders dan in de vorige eeuw heeft de huidige generatie windturbines wel burens – soms zelfs heel veel. Op het moment dat u dat simpele feit echt onder ogen ziet – op dat moment willen wij graag met u in gesprek om te zien hoe we tot een gezamenlijke gedragscode kunnen komen. Ideeën genoeg en nog redelijk ook!